

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Disputatio Secunda De Religione Eclectica Seu Prudentum
ad Locum 1. Thessal. V.21**

**Hardtschmidt, Johann Nicolaus
Winter, Johannes Christoph**

Argentorati, 1705

VD18 11641991

§. 3

urn:nbn:de:bsz:31-105849

CAPUT II.

§. 1.

Postquam autor cap. 1. de *libertate religionum* varia disse-
ruisset in genere, jam ad *divisionem* pergit cap. 2. p. 11. von
den mancherley Arten der Religionis prudentum, ubi distinguit
& dividit in *Crassissimam*, quam fusè & in specie exponit, c. 3.
Crassam de qua c. 4. & *Subtilem* de qua c. 5. Rursus in *Ecloga-*
riam magnam, de qua ex professo c. 6. *mediam*, de qua cap. 7. &
minorem, de qua c. 8. prolixius & in specie mentem suam expo-
suit. Nos autoris ductum sequemur, atque breviter tantum
de singulis dicemus, eo quod explicatio prolixior ad sequen-
tium capitum examen servanda erit. Sive autem distinctio-
nem dicere velis nominum, sive rerum, nobis de vocabulo non
erit lis magna, quanquam existimemus esse tantum æquivocum
in sua æquivocata distributionem; qui enim nomen Religio-
nis omnibus his enumeratis speciebus verè & quoad rem com-
petere possit? cum ad atheismum quædam potius spectent,
quam ad religionem, uti mox explicabitur.

§. 1.
Ordo.

§. 2.

Quod enim titulum capituli de *Religione* inscripsit, lusus est
in vocabulo mitiori, vel pulchriori, quo rem fœdam, id est *Syn-*
cretismum vel atheismum colore eximio pingere voluit, ut tan-
tum gratiorem redderet, quod *Syncretismi* vocem exosam ni-
mis bene nosset. Est autem hæc ita dicta *Religio prudentum*,
potius *contagium religionum contrariarum*, quam vera religio:
Est *Theologia Politica, Pyrrhonica, Sceptica*, quemadmodum pla-
cuit appellare B. D. Bebelio secuto B. Dannhau. Sigal. p. 87. qui-
busdam *Syncretismus* audit, à συζυγῶσιν confluere, converrumi-
nare, ut fabri ferrarum metalla, vel ferra constant. Et quis confu-
sionem Babelicam illam Samaritanorum &c. & quorum ipse
meminit autor c. 3. &c. *Religionis* vocabulo, cohonestare
audeat.

§. 2.
Religio.

§. 3.

Nec juvat alterum, quod prætenditur, nomen speciosum
Prudentum; nam etiam illis, qui hanc animo suo concipiunt,
G nomen

§. 3.
Pruden-
tum.

nomen *Prudentis* non competit; Si de verè prudentibus, piis scilicet, qualem prudentiam religio requirit, intelligas. Non invidebimus tamen ipsis *nomen* eo sensu, quem Paulus 1. Cor. 1. 19. 20. 21. 26. expressit, quæ *sapientia* illorum est, quam DEUS destruet, *sapientia sæculi hujus*, quam DEUS *infatuavit*, mundi *hujus sapientia*, quæ non novit DEUM, *sapientia secundum carnem*, à qua sapientes & prudentes dictos DEUS non elegit; Est enim confusio, pax Samaritana & Atheica, infidiosa; uti non nemo ejusmodi Syncretismum vocat; & ex Schola ac Disciplina Machiavelli, filio Epicuri audit. Quis vero hanc religionem prudentum dixerit, nisi abusive, & quibus nominibus rei veræ nihil sublit, nec vera scilicet Religio, nec vera etiam Prudentia; sed potius, calliditas, & ingenii humani versutia, quæ ita vult timere DEUM, ut tamen non offendat diabolum.

§. 4.

§. 4.
Crassissima
Species.

Patebit si primam speciem *crassissimam*, die allergröbste Art in genere tantum intueamur, quæ religio tantum, inventum Religionis Status in Staats-Reich (ut p. 12. audit) dicitur. Non imputo auctori, quali hanc probet, de ejus judicio n. p. 17. c. 3. constat, & suo loco videbimus; sed hoc est, quod ad præcedentia probanda, monendum, non esse religionem dicendum hunc vel *Atheismum* vel *Syncretismum universalissimum*, ut ab aliis veriori vocabulo appellatur. *Feroboamicus syncretismus* est, ex Ethnicismo, Judaismo, Christianismo &c. mixtus, sub quo omnes omnino religiones, & omnium religionum homines comprehenduntur, qualis fuit *Samaritanismus* constat ex Ethnicismo & Judaismo, distinctus secundum diversa tempora in *Feroboamicum*, *Chittæum* & *Garizitanum*: item *Mahomedismus*, uti B. D. Bebelio dicitur, à quibus nominibus autorem (fictum scil. Ermeling.) abhorrere non posse vel debere, probant, quæ leguntur cap. 3. p. 15. 16. ubi Mahumedis religionem totam ad rationem status compositam, & vocat recte, & rejicit p. 17. conferatur de his prolixè b. noster D. Danh. myster. Syncret. det. & prof. pag. 10. seqq. Non est hæc Religio dicenda, sed *Syncretismus Pseudo-politicus*, qualis *Herodianorum*, qui habuerunt *aulicam* quandam Theologiam, quam *tempori accommodabant*, --- Quales hodie etiam multi inveniuntur,